salesiánský magazín

3 2015

MAMINKA MI DOVOLILA BÝT KLUKEM – ROZHOVOR S HUGO FRITSCHEM

MUZEUM ŠTĚPÁNA TROCHTY

VYCHOVÁVEJ JAKO DON BOSCO

Za Romy do Indie

SLAVÍME VÝROČÍ NAROZENÍ
1815 • DON BOSCO • 2015

obsah

úvodník str. 3

reportáž str. 4–5
cesta za indickými Romy

rozhovor str. 6–8
Češi mají veliký zájem o pravdu

oslavy SDB v Plzni str. 9

Trochtovo muzeum str. 10–11

z vašich dopisů str. 12

knižní tipy str. 13

vychovávej jako D. B. str. 14

námaha a disciplína str. 15

fotografie Dona Boska str. 16

stařiček míří… (III.) str. 17

ukázka z knihy str. 18–19

misie str. 20–21

zajímavosti ze života církve, ze světa str. 22–24

křížovka o ceny str. 25

blahopřejeme str. 26

Slovo redakce

Drazí čtenáři,
při loučení by se patřilo usmívat! Když jsme ve čtvrtek 21. května natáčeli poslední díl literárního měsíčníku pro TV Noe Krasohled, který končí také kvůli mému stěhování do Brna, řekli mi, že se mám při závěrečném „na shledanou“ usmát. Nešlo mi to a tak trochu si myslím, že je to součást našeho charismatu. Všimněte si, že mezi asi padesáti fotografiemi Dona Boska, které se dochovaly, je snad jen jedna jediná, na které se usmívá, a ani ten jediný úsměv není tak docela fajnový. Prostě kluk z vesnice: když na něho zamířili fotoaparát a řekli „usmívat!“, zdřevěněl a jako by se lekl. Ano, na mnoha fotografiích je Don Bosco opravdu trochu prkenný, jen na těch posledních už roztál.

Ale budiž: usmívám se a pravím: Na shledanou! Praha mi přirostla k srdci, protože jsem tu našel víru, cestu do semináře, k salesiánům (Mánesova 72!), úctu k Terezičce, lásku ke knihám – a spoustu přátel. To loučení ale má své meze. Nejedu přece do misií na Madagaskar nebo do Patagonie, Brno je kousek (ale raději jezděte vlakem, dálnice pořád ještě skáče…).

K Brnu mám dobrý vztah, strávil jsem tam v raných osmdesátých jeden z nejkrásnějších roků života. Mají tam šaliny *a* zoncna rompluje, *večer se* chodí do betle *a běžně se tam lidem na ulici říká* rybízku. *Každý potřebujeme jednou za čas vzpruhu, tak snad se v mém životě bude jmenovat Brno. Krásné prázdniny a…* sejdeme se na čáře! *(Dobrá, pro Pražáky překlad:* na České.*)*

Zdeněk Jančařík

Vydavatel:
Salesiánská provincie Praha
Kobyliské nám. 1, 182 00 Praha 8
tel.: 283 029 111, www.sdb.cz
bankovní spojení: 168 44 021/0100, variabilní symbol 62

Redakce:
šéfredaktor: P. Zdeněk Jančařík, SDB
redaktor: Jiří Kučera
sazba: Miroslav Palíšek, SDB
návrh obálky a grafická úprava: Martina Mončeková
adresa: Kobyliské nám. 1, 182 00 Praha 8,
tel.: 283 029 216, e-mail: magazin@sdb.cz

tisk Triangl, a. s.
MIČ 47 465, ISSN 1214-5262, MK ČR 5673

Salesiánská rodino,

chci se s vámi podělit o zkušenost jedné zahraniční cesty, tentokrát do Mnichova.

Vždy na jaře se setkávají provinciálové našeho regionu. Salesiánská Evropa je rozdělena na dva regiony, středozemní a severní. Náš region Evropa Sever tvoří tři konference:

- Severoatlantická: Irsko, Malta, Velká Británie, Francie-Belgie, Německo, Rakousko.
- KSIP: polské provincie: Pila, Varšava, Krakov, Vratislav.
- CIMEC: Česká republika, Slovensko, Ukrajina východního obřadu, Maďarsko, Slovinsko, Chorvatsko.

Jak probíhalo naše setkání a o čem bylo? Nejprve každý provinciál informoval o nejdůležitějších událostech, změnách a procesech ve své provincii. Zvláště o těch, které podnítila generální kapitula.

Konference měla čtyři témata a každé z nich prezentoval přítomný rádce z hlavní rady.

Formace (don Ivo Coelho): Nestačí jen formace intelektuální, kvalitní studia, je třeba klást důraz na formaci afektivní, emoční, formaci srdce. Je nejvýš potřebné, aby salesiánská formace utvářela zralé lidí, kteří jsou schopni lidského i duchovního doprovázení mladých.

Pastorace (don Fabio Attard): Také laici jsou spolu s námi nositelé charismatu a poslání, které dostal Don Bosco. Proto je důležitá formace jak vlastní, tak společná.

Misie (don Gulliermo Basañes): Misijní poslání kongregace je dnes zaměřeno na Evropu. Projekt Evropa znamená příchod a přijetí misionářů z jiných kontinentů. Ale také by měl vést k oživení misijního nadšení v každém salesiánovi. Mít živou touhu po tom, aby byl Ježíš poznán ostatními lidmi, vede ke znovuobjevení „radosti z toho být křesťan a prožívat štěstí z poznání Krista“.

Sociální komunikace (don Filiberto Gonzalez): Komunikační prostředky, které jsou dnes běžně a neomezeně používány, jsou jen studené nástroje k vzájemnému sdílení. Nemůžeme se zaměřit jen na zdokonalování technických prostředků a výrobu pořadů. Daleko důležitější je mediální výchova mladých, aby byli schopni prostředky sociální komunikace odpovědně používat a aby byli schopni opravdového dialogu s druhými.

Celé setkání vedl náš nový regionál don Tadeusz Rozmus. Během roku své služby navštívil všechny provincie. Spojuje jednotlivé provincie s hlavním představeným a jeho radou. Podobně jako provinciál navštěvuje komunity, tak on navštěvuje a povzbuzuje provincie. Jednou z jeho priorit je napomáhat vzniku mezinárodních komunit schopných sloužit mladým. Vždyť ve velkých evropských městech je mnoho mladých, především emigrantů ze všech možných národů.

Kromě oficiálního programu je takové setkání příležitostí k výměně zkušeností, k domluvě různých akcí, k navázání přátelství. K programu vždy patří prohlídka díla a města hostitelské komunity, společné bratrské večery (třeba u dobrého bavorského piva) a společná modlitba.

Na evropském setkání jsem zastupoval Salesiánskou rodinu v naší zemi. Jsem proto rád, že se skrze Salesiánský magazín mohu s vámi rozdělit o zajímavou a obohacující zkušenost.

P. Petr Vaculík, provinciál SDB

SALESIÁNSKÝ MAGAZÍN

Každé 2 měsíce přichází Don Bosco k vám domů.

Časopis Salesiánský magazín zasíláme bezplatně každému, kdo o to požádá. Od roku 1887 je to dar Dona Boska těm, kteří sympatizují se salesiánským dílem.

Objednejte Salesiánský magazín svým známým!

Oznamte nám změnu své adresy!

Salesiánský magazín
Kobyliské nám. 1
182 00 Praha 8
tel.: 283 029 218
e-mail: magazin@sdb.cz

SALESIÁNSKÝ MAGAZÍN

Cesta za indickými Romy

Jdi do Ostravy a přemýšlej, jak pokračovat v práci s Romy. Zintenzivnili jsme spolupráci na Slovensku, oslovili spolubratry ve Španělsku. Stále jsem však měl touhu poznat situaci Romů, kteří nezažili komunismus ve východní Evropě. A tak jsem se vydal nejprve do Irska a Velké Británie a potom i do pravlasti všech Romů, do Indie.

První, co v Indii člověka upoutá, je všudypřítomný hluk a ruch, který neutichá ani v noci. Ulice jsou stále plné prodavačů, nakupujících, dopravců s vozíky, všudypřítomné jsou motorky, rikši a auta všech velikostí, všichni nepřetržitě troubí, v tomto chaosu nerušeně procházejí krávy a psi, všude je plno odpadků, mezi nimi spí na chodnících lidé. Množství pouličních prodavačů vytváří specifický kolorit indických měst.

Naše pastorace

Navštívil jsem salesiánská díla v šesti různých městech. Snad v každém z nich buď v posledních dvou letech nějaký dům dostavěli, nebo připravovali stavbu nového objektu školy, internátu nebo dílen. Všechny objekty jsou pojaty velkoryse, účelně vybavené a zároveň je všude vidět šetrnost a skromnost. Hned na několika místech spolubratři s povděkem vzpomínali na české dobrovolníky.

V Bangalore jsem obdivoval komplexnost systému péče o děti v nouzi. V ničem nezaostává za evropskými odbory péče o dítě, naopak mnohý evropský úředník by se tam mohl učit. Výborně funguje systém vyhledávání těchto dětí, včetně linky bezpečí, která funguje po celé jižní Indii, systém vzdělávání a získávání pracovní kvalifikace. Je až neuvěřitelné, jaké úsilí věnují malí kluci studiu v salesiánských domech.

Hlavním důvodem cesty bylo ale setkání s Romy. Až téměř poslední den mého cestování jsem se setkal s indickým spolubratrem Varghesem Chakkalou, jehož doktorská práce má název Evangelizace v jedné ze skupin příbuzných s evropskými Romy, tzv. Lambadas v Karnatace.

Žádná podpora

V Indii neexistuje podpora v nezaměstnanosti. Sociální zabezpečení je pouze pro ty, kteří jsou zaměstnáni v regulérním pracovním poměru (tj. méně než 10 procent pracovních sil v Indii). Program státního pojištění zaměstnanců poskytuje zdravotní péči a další výhody zaměstnancům, kteří vydělávají tak na základní obživu. Důchod dostávají jen státní zaměstnanci.

Množství pouličních prodavačů vytváří specifický kolorit indických měst. Tamní vlaky nejsou zdaleka tak pěkné jako naše, ale úroveň služeb pro cestující je vyšší než ve známé české soukromé železniční společnosti. Jídlo, nápoje i další sortiment nabízejí různí prodavači během jízdy i na každém nádraží za velmi přijatelné ceny a vždy nám chutnalo. Tento druh služeb přímo ke spotřebiteli vytváří mnoho pracovních příležitostí. Rovněž taxi a rikšu najdete všude.

Významný rozdíl mezi Evropou a Indií je klima. Díky klimatu a přírodním podmínkám v tropickém pásmu jsou požadavky pro zajištění minimálních potřeb k zabezpečení života i u „usedlých obyvatel“ mnohem nižší než ve většině evropských zemí. Proto je potřeba vytvářet zásoby pro nepříznivé klimatické období velmi nízká. Také náklady na vytápění obydlí jsou – na rozdíl od Evropy – nulové. Spát je možno kdekoliv, stačí trochu jídla. Tropické klima vytváří dobré podmínky, dovoluje žít s menším úsilím a soustředit se zejména na sociálně komunikační aspekty života.

Tyto základní principy života společnosti, které nejsou určeny ani politiky, ani mocenskými strukturami, nelze přenášet z jednoho klimatického pásu do jiného. Lze je pouze moudře respektovat.

Rychle, nebo pomalu?

Romové jsou všeobecně vnímáni jako ti, kteří se v každé situaci umí přizpůsobit a často nacházejí velmi neočekávaná řešení. Přesto měly změny v posledních 100 letech v Evropě i v Indii zásadní vliv na jejich život. Rozdíl mezi ekonomickou úrovní jejich života a ekonomickou úrovní ostatní populace extrémně vzrostl.

Pro Evropana je prioritou vytvářet zásoby, shromažďovat finanční a hmotné prostředky, které mu dovolí přežít. Priorita Romů je především vzájemná pospolitost a v duchu této zásady jsou ochotni připustit možnost určitého hmotného nedostatku. Hodnotový systém Evropy a hodnotový systém subtropického a tropického pásma jsou zcela nekompatibilní. Tuto realitu nelze odbýt konstatováním „jižané jsou líní“ a jen nemoudrý člověk se bude nad touto „nekompatibilitou“ rozčilovat.

V širším měřítku žijí Romové v Čechách a na Slovensku usedlým způsobem pouhé 2–4 generace. Během té doby se odnaučili kočovat. Integrace je velmi dlouhý proces a jeho nesnadnost lze dokumentovat na situaci sudetských oblastí u nás: ještě 70 let po vyhnání

Tradičně oblečená vdané ženy Lambani. Starší ženy nosí toto oblečení běžně i v současnosti.

Němců na první pohled poznáte kdysi vysídlenou oblast.

Být na pracáku je dobrá práce

Jeden můj známý, narozený v Indii, který se staral o lidi na ulici v Bombaji, mi řekl: „Lidé žijí na ulici dočasně. Žijí tam, protože sbírají odpad a prodávají ho. Po čase je vláda z místa vyžene. Jejich děti nechodí do školy. Pro tyto lidi existuje mnoho programů, které jim pomáhají, ale oni se zase vrátí, protože jim tento způsob života vyhovuje."

Životem na ulici se naučili přežít, ale bez školy a dobré motivace k učení si neumějí představit jinou alternativu, než žít na ulici.

Podobné je to i u nás. Jak učit děti z nepodnětného prostředí s nemotivovanými rodiči, kteří vyrostli v nepodnětném prostředí a neznají nic jiného? Jsou přesvědčeni, že dělají to nejlepší, co mohou. Život je naučil, že se prosadí jen ten, kdo má ostré lokty, kdo se nedá, koho je slyšet už z dáli. Mají zkušenost, že jejich známí, kteří se vyučili řemeslu, stejně dobrou práci nedostali. „Být na pracáku je dobrá práce." To není výraz lenosti, to je léty získaná zkušenost už několika generací. Učit takové děti, vyžaduje velké úsilí ke změně motivací.

V České republice je primární snahou vlád omezit v krátkodobé perspektivě náklady na sociální politiku. To vede k malým rozdílům mezi minimální mzdou a sociální dávkou, takže v konečném důsledku se nevyplatí pracovat.

Nutnost vnitřní změny

Pětadvacetiletá zkušenost s vytvářením různých rekvalifikačních programů u nás ukázala, že prostředky vynaložené tímto směrem nepřinesly téměř žádné změny. V globálu přibývá sociálně vyloučených osob i lokalit. Přibývá nezaměstnaných, kteří jsou závislí na sociálních dávkách.

Cestu ke změně v životě těchto společenství a zároveň již určité výsledky pastoračního úsilí naznačuje ve své práci Varghese Chakkala. Vedení k postupnému Integrálnímu osvobození v Kristu prostřednictvím skutečného procesu evangelizace vytváří pozitivní dopad v životě. Z průzkumu, který byl proveden na 110 křesťanských a na 110 ne-křesťanských Lambání, vybírám: Pozitivní vliv křesťanství v životě Lambadis může být viděn na změnách, které přineslo křesťanství v různých rozměrech. 85,5 % osob tvrdí, že jejich změna v osobním životním stylu byla naprostá poté, co se stali křesťany. Dále změny morální úrovně, změny v duchovním životě, úroveň zaměstnanosti, významný je pokles alkoholismu.

Další východiska naznačují dokumenty týkající se evangelizace a pastorace menšin. Na jedné besedě jsem slyšel následující větu, která stojí za zamyšlení. „Na Slovensku materiální bída neexistuje. Jejím základem je vždy bída duchovní."

Ladislav Nádvorník

Podrobnější informace na stránce http://ladanadvornik.simplesite.com nebo se rád podělím o zkušenosti osobně.

Češi mají veliký zájem o pravdu

Celý svět si v posledních týdnech připomíná konec druhé světové války. Jedním z mnoha, kterým válečný konflikt zcela změnil život byl i pan Hugo Fritsch. Jako brněnský Němec se dostal do odsunu a během pár měsíců přišel o sourozence i rodiče. Bylo mu třináct let.

Hugo Fritsch, prosinec 2014

Pane Fritschi, jestli chcete, můžeme hovořit německy…

Ne, ne, děkuji, rád mluvím česky.

Z jaké jste rodiny, a kde jste se narodil?

Jsem z Brna, což bylo před válkou skoro německé město. Například Masaryk vzpomíná, že v Brně studoval německé gymnázium, protože české tam nebylo. Náš tatínek koupil náš dům v Masarykově čtvrti v roce 1932, já jsem se narodil v roce 1933.

Česky jsem se naučil, když mi byly tři roky, od mojí chůvy, která byla Češka. Vždycky na mě volala „Hugoušku…“ Moje babička byla také Češka, stejně jako všichni její příbuzní. A když maminka s babičkou nechtěly, aby jim u nás doma někdo rozuměl, mluvily česky.

V Brně jsme se navyváděli lotrovin! Dávali jsme třeba kapsle na koleje, a jak jela tramvaj a jak kapsle přejela, vypadalo to, že se střílí. Lidé koukali a pak na nás hrozili. K tomu musím dodat: Maminka mě nechala být klukem. Mohl jsem lítat po venku, často jsem utíkal z domu jen tak v trenýrkách, koupat se dole v Pisárkách, kde byla malá pláž, a mamince jsem nic neřekl. Dnes je tam vodárna. Jednou jsem přišel po večeři špinavý domů a maminka povídá: „Do koupelny a spát!“ Říkal jsem: „Ale já jsem nejedl!“ A ona: „My už jsme jedli.“ Příště už jsem pozdě k večeři nepřišel. Ale tenkrát jsem mohl žít…

Jak jste prožili konec války?

Na konci války jsme chtěli utéci z Brna, protože jsme věděli o nenávisti vůči Němcům. V té době jsem měl tříletého a tříměsíčního bratra. Chtěli jsme se dostat přes Prahu, Plzeň a České Budějovice do Lince. U Strakonic v Blatné ale partyzáni vyhodili do vzduchu železniční mostek. A tam jsme prožili konec války, byli jsme na demarkační linii. Půl kilometrů od nás byli Američané, půl kilometrů Rusové. Dokud nás hlídali Američané, nic se nestalo. Pak se americká obrněná vozidla ztratila, přišly národní gardy a ze školy nás vyhnali s tím, že se tam budou učit jejich děti. Vyhnali nás do ruského pásma, kde nás hned okradli, sebrali nám úplně všechno, peníze, dokumenty… Nechali nám jen to, co jsme měli na sobě. Pak nás nahnali do nákladního vagonu na uhlí, tam už se ale nevešel kočárek, tak jsme ho museli vyhodit a poslali nás do Prahy na Smíchov. Pak nás hnali na strahovský stadion, kde už bylo shromážděno deset tisíc Němců. Pak nás poslali na nucené práce do Kladna a cestou tam umřel můj nejmenší bratříček. Je pohřbený kdesi na nějakém katolickém hřbitově, říkala mi to maminka. Ale nikdy se mi nepodařilo to místo najít. Maminka mi tenkrát říkala, že Němci nesmějí být do matrik zemřelých zapisováni, proto jsem místo, kde je můj bratr pochován, nenašel.

Co vaši rodiče?

Setkali jsme se v říjnu, v táboře Hagibor. Táta říkal, že už se nikdy nevrátíme domů do Brna, že se odstěhujeme do Německa k příbuzným. Chtěli jsme proto do transportu a tak nás přesunuli do internačního tábora v Lešanech. Tam se prakticky nedalo žít. Tábor byl sedm kilometrů od města, u řeky. Vodu jsme museli brát z řeky. Na začátku nás tam bylo asi tisíc, na konci asi deset tisíc. Od ledna 1946 do března 1947 tam zemřelo nejméně 366 lidí. Mezi nimi v lednu babička a bratr a v únoru maminka a otec.

A já jsem zůstal sám, bylo mi třináct let.

A jak jste přežil?

Měl jsem štěstí, protože si mě všiml velitel tábora, když jsem tam stál na konci řady, malý kluk. On na mě mluvil německy, i když se to nesmělo, ale já mu odpovídal česky. Asi za dva dny mě k němu zavolali a on mi řekl, že mu budu dělat poskoka. „Budeš mi k službám," řekl. Pro mě to byla záchrana. Zpočátku jsem musel mít k opuštění tábora propustku, později stačilo říci, že mě velitel tábora posílá. Situaci jsem využil a pomohl jak lidem uvnitř, tak sobě. Lidé, které přiváželi v transportech, měli nějaké peníze, ale protože nemohli ven, tak za ně nemohli nic koupit. A tak se ze mě stal šmelinář, asi největší šmelinař v táboře. Koupil jsem třeba cigarety a prodal je pětkrát dráž, naučil jsem se v tom chodit.

Jak na vás přišel salesián Štěpán Trochta?

Babiččin bratr, který žil v Curychu, napsal Červenému kříži v Ženevě, ti předali žádost do Prahy a Červený kříž protestoval, že nemohou nechat třináctileté dítě samotné v táboře, ale musí mě dát do nějakého domova. Doktor Průša z Červeného kříže se znal s doktorem Trochtou, a tak jsem se dostal do Kobylis k salesiánům. Byl jsem pod ochranou mezinárodního Červeného kříže.

Byl v chlapeckém ústavě v Kobylisích ještě někdo s podobným osudem?

Byli jsme celkem čtyři. Bratři Lerchové a jméno čtvrtého chlapce neznám.

Pamatujete si nějaké salesiány, kteří byli v té době v Kobylisích?

Ano, samozřejmě. Psali mi i poté, co jsem odešel do Německa, například pan Václav Vlček. Ty

U salesiánů v Kobylisích

pohlednice mám ještě schované. Pak mi psával pan Pavelka, Renza, Valerián. Osud malého kluka takto stiženého válkou vzal za srdce i salesiány.

V Kobylisích jsem prožil přes dva roky, přišel jsem tam v červenci 1946 a odjel jsem v září 1948. A pak mi napsali, že salesiánům zabavili ústav, pak přestaly chodit i pohledy…

Jak vám bylo u salesiánů?

Doba, kdy jsem byl v Praze u salesiánů byla nejkrásnější doba mého života, protože jsem se dostal z hrozného prostředí do prostředí normálního, plného lásky. Trochta se držel zásady: nikdo nesmí mít hlad, každý se musí cítit jako doma, on byl jako otec. Bylo pro něj velmi těžké, když musel z Kobylis odejít do Litoměřic. Stal se biskupem, ale myslím si, že by raději zůstal salesiánem. On ale měl rád chlapce, žil s nimi a pro ně. I mě měl rád, hned mi dal knihu o Donu Boskovi, pomalu jsem ji četl, dokonce se se mnou asistenti zlobili, že se musím učit do školy, a ne si číst.

Každý večer nám dával slůvko na dobrou noc. Pro něj to byla srdeční záležitost. Třeba nám jednou říkal, že mluvil s nějakou paní a ta ho prosila, aby se chlapci pomodlili za jejího muže, který musel na operaci. Po nějakém čase nám říkal, že jsme se modlili dobře, protože operace byla úspěšná.

Pobyt u salesiánů byl po táborovém životě v Lešanech asi balzám, ne?

Ano, byl. Bylo nás tam 150 kluků a měli jsme ložnice po čtyřiceti. Asistent spal s námi, v rohu za plentou.

Každý den ráno byla mše svatá. Mluvit se nesmělo od večerního slůvka až do konce ranní mše svaté, po ní se šlo na snídani a pak šel každý do své školy.

Salesiáni se hodně snažili, aby měli chlapci dobré výsledky ve škole. My jsme proto ve škole mívali nejlepší známky. Asistenti nás kontrolovali, pomáhali nám s úkoly. Když jsme přišli ze školy, měli jsme chvíli volno a pak jsme se učili. Asistenti nás zkoušeli, vysvětlovali a starali se o náš prospěch. Byli to třeba studenti, kteří chodili na univerzitu a podobně.

Na hřišti nás měl na starosti jistý Ustrnul. Vždycky chodil v klerice, a když hrál fotbal, vždycky vyhrál, protože mu nebylo možné dát „housle". Byl vysoký, snad 190 cm, velmi milý a laskavý.

A kdy jste od salesiánů odjel?

U salesiánů v Kobylisích jsem byl až do září 1948. Tenkrát se ozval Červený kříž s tím, že mám svolení vystěhovat se k tetě do Bavorska. Mám z té doby ještě dokument, že

se jmenuji Hugo Fritsch, jsem školák a jsem odsunutý.

Jak pokračoval váš další život v Německu?

Salesiáni mi dali požehnání a adresu k mnichovským salesiánům. Tam mi řekli, že musím do školy a vzali mě do jejich gymnázia. Byl jsem u nich šest let. Poté jsem vystudoval vyšší hospodářskou školu a nastoupil jsem do banky, ve které jsem pracoval čtyřicet let. V Německu jsem založil novou existenci, žil a pracoval jsem v Mnichově, oženil jsem se a měli jsme dvě děti.

Nenapadlo vás někdy stát se salesiánem, když jste u nich tak dlouho žil?

Byl jsem velmi dobrý organizátor, hrál jsem divadlo a tak mě u salesiánů měli velmi rádi. V Buxheimu jsem patřil mezi hlavní tahouny divadelního sboru a v Mnichově také, i v bance jsem hrál divadlo. Když jsem odcházel z Buxheimu, říkali mi, že bych byl velmi dobrý salesián. Ale já jsem cítil, že jsem příliš samostatný, protože jsem byl od svých třinácti let nucen starat se úplně o všechno sám. U salesiánů se ale muselo poslouchat, a to jsem prostě neuměl. Proto jsem jim na rovinu řekl, že salesiánem být nechci.

Když skončil komunismus, muselo pro vás být vzrušující vrátit se zpátky do Československa…

Už sedmdesátých letech jsem byl třikrát nebo čtyřikrát v ČSSR, ale museli jsme jezdit s cestovní kanceláří, která musela být propojená s Čedokem. Když jsme přijeli k hranicím, přišly dvě dámy, které prohlásily, že jsou z Čedoku – ve skutečnosti byly od Státní tajné bezpečnosti – a ty nás celou dobu hlídaly. Jednou jsem jim ale utekl. To jsme měli večeři u Zlaté husy v Praze, klasické vepřo-knedlo-zelo. Ráno jsem řekl, že je mi hrozně špatně a že nemůžu jet na plánovaný výlet na Karlštejn. Díval jsem se z okna, a když autobus odjel, odešel jsem zadním vchodem, chtěl jsem k hrobu rodičů do Lešan u Benešova. To se mi ale nepodařilo, protože to byl uzavřený vojenský prostor.

Jel jsem se podívat i do Kobylis. Ale nikdo nevěděl, kde je chlapecký domov. Pak jsem objekt našel a šel se podívat aspoň do kostela, ale i v něm bylo všechno zlikvidované. Jít dovnitř jsem mohl, ale všechny sochy byly pryč, kostel byl prázdný. Do školy jsem si jít netroufal. Divadlo existovalo, ale jmenovalo se Klicperovo. Plastika Dona Boska byla seškrábaná…

Při jiné návštěvě ČSSR jsem se chtěl podívat i na náš dům v Brně, ale tehdejší správce se se mnou nechtěl bavit. Strčil jsem nohu do dveří, tak nemohl zabouchnout… Byl to stejný muž, kterého jsem znal z minulosti, když nosil pytle v obchodě. Bydlel v bytě po babičce, jistě měl veškerý náš nábytek. Nic jsem po něm nechtěl, jen kříž, který dostal můj otec od sedláka na Šumavě. Bylo na něm i požehnání pro dům. Tenkrát jsem mu nabídl, že kříž odkoupím, ale on se bál a nechtěl. Ani 50 marek, což bylo tenkrát hodně, si nevzal.

Po totalitě jsem tam hned jel znovu, ale kříž už tam nebyl. Ten starý sedlák – muž, který celý život dřel, byl jen kost a kůže – vyřezal kříž tak, že mě skutečně oslovoval. Podobný vytvořily sestry v Nice. Chtěl jsem ho mít doma, protože nemám z vlasti vůbec nic.

Jak reagují posluchači, když jim čtete z vaší knihy?

Mám německé, rakouské a české posluchače. Němečtí mají asi nejmenší zájem, větší mají Rakušané a největší mají mladí Češi. Ti mají skutečně zájem o pravdu. Ale je třeba jim říkat pravdu, nikoliv svoje názory, třeba že vyhnání byla odplata za koncentrační tábory, oni tomu pak nerozumějí. Na svých přednáškách říkám: Říkám jen pravdu, nechci žádnou nenávist, chci jen pravdu.

Jednou mi napsala jedna učitelka z Prahy, jestli bych nepřijel k nim do školy. Ač nerad, musel jsem jí odpovědět, že už nejsem nejmladší a že kvůli jedné přednášce do Prahy nepojedu. A tak ona domluvila další čtyři školy, já měl nakonec přednášek pět a byl jsem v Praze celý týden.

Svůj životní osud popsal pan Hugo Fritsch v knize Bylo mi třináct, *vydala Grafia Plzeň, 2004*

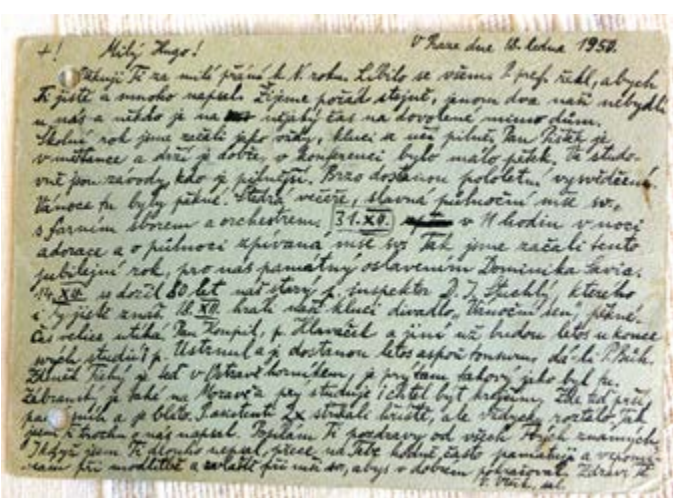
V Praze dne 18. ledna 1958.

+! Milý Hugo!

Přeji Ti ze mého přání k N. roku. Líbilo se všem ? pep. řádi, abych Ti ještě a mnoho napsal. Zijeme pořád stejně, jenom doa naše nebydlí u nás a někdo je na [redacted] nějaký čas na dovolené mimo dům.

Letoší rok jsme začali jako vždy, kluci se už pilně, Pan Příště je v můžnosti a dvě je dobře, o konferenci bylo málo přípravy, ta studovně jsou zárody, kdo je přijmuje. Brzo dostanou pololetní vysvědčení. Vánoce byly pěkné. Štědrý večeře, slavná půlnoční mše sv. s farním sborem a orchestrem 31.XII. [redacted] o 11 hodin v noci adorace a o půlnoci upravená mše sv. Tak jsme začali tento jubilejní rok, pro nás památný oslavením Dominika Savia. 14.XII. se dožil 80 let náš starý p. inspektor J. J. Špaček, kterého i Ty ještě znáš. 18.XII. krab naší kluci divadlo, Mnoho sem přišlo. Co nelze utéct Pan Zempel, p. Hlavatel a jiní už budou letos u konce svých studií. p. Ustemal a p. dostanou letos asfoť [illegible] dále Příště. Zlatá Praha je teď v Petrově kopníčkem, je pro tam takový jako byl tu. Zabranik je také na Moravě pro studuje i chtěl být knězem. Ale teď prej [illegible] a p. Bluz. Jsou tam [illegible] ale [illegible] Jak jsem z Boha a naš napsal. Posílám Ti pozdravy od vizek Tvých známých. Tchyně jsem Ti dlouho nepsal, přece na Tebe hodně často pomatuji a vzpomínám. Tvá modlitba a [illegible] mi [illegible], abych s dobrem spokojovat. Zdraví Ti [illegible]

Z dopisu Václava Vlčka Hugo Fritschovi

Na salesiánskou party dorazilo šest stovek hostů

Téměř šest set hostů měla sobotní narozeninová party plzeňských salesiánů Dona Boska. Konala se na Habrmannově náměstí v Doubravce pod názvem Zábavní odpoledne pro děti, mládež a rodiny a připomněla, že Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň působí v Lobzích už rovných 25 let.

Z Habrmannova náměstí v Doubravce

S úderem druhé hodiny se proměnilo náměstí ve velkou hernu. Malí i velcí testovali své limity při adrenalinových aktivitách, zábavných úkolech a hrách, za jejichž zdolání si mohli na závěr vybrat zasloužené odměny. Obsypaný dětmi byl celou dobu skákací hrad i skutečná lezecká stěna. Největší frontu bylo třeba vystát na speciální disciplínu – výstup na vlastnoručně tvořenou věž z pivních bas, při kterém byly děti jištěné lanem pod kontrolou lezeckých instruktorů. Rekordmani, kterým se podařilo si pod nohy vyskládat deset či jedenáct beden, se pak po pádu stavby houpali na laně v úctyhodné výšce. Pro některé rodiče bylo zase náročné poznat svoje vlastní dítě mezi těmi, které vycházely z kreativního stanu s pomalovanými obličeji. A úkolem úplně nejtěžším bylo dostat spokojené a vyřáděné děti z parku domů.

Atmosféru správné oslavy dotvářela na pódiu vystoupení dětí ze salesiánských volnočasových kroužků, divadelní představení a několik koncertů. Finále party patřilo od 19 hodin koncertu kapely Traband, po kterém si mohli zletilí návštěvníci připít na pětadvacítku s ředitelem střediska Antonínem Nevolou pravou moravskou slivovičkou.

Děkujeme všem, že přišli slavit spolu s námi. Zvláštní poděkování patří ÚMO 4, sponzorům a dárcům, sociální kavárně Kačaba, všem zaměstnancům střediska a dobrovolníkům, kteří akci připravili. A „sv. Petru“ za krásné počasí, které přispělo k všeobecné pohodě. Tak na dalších 25 let!

Karel Ženíšek

Salesiáni v Plzni

Salesiáni Dona Boska působí v Plzni od roku 1990, kdy jim byla svěřena lobezská farnost sv. Martina a Prokopa, včetně doubraveckého kostelíka sv. Jiří. Celkem za uplynulé čtvrtstoletí působilo v Plzni v různých časových úsecích 22 salesiánů, víc jak dvě desítky zaměstnanců střediska, stovky dobrovolníků ve farnosti a středisku a v prvních letech i 16 mladých mužů na civilní službě. „Oni všichni jsou podepsaní pod podobou současného střediska a farnosti. S velkou vděčností je třeba konstatovat, že bez duchovní, finanční i materiální podpory velkého množství dobrodinců by nebylo možné zrealizovat tolik dobrých nápadů a projektů. To vše by nebylo možné uskutečnit ani bez podpory Magistrátu města Plzně a ÚMO Plzeň 4. Děkujeme proto všem, kterým záleželo a záleží na výchově mladé plzeňské generace,“ říká Antonín Nevola.

Jaké programy a služby aktuálně středisko nabízí, zjistíte na http://www.sdbplzen.cz

Ve Francově Lhotě bylo otevřeno Tr

Pamětní deska Štěpána Trochty v rodném domě

Litoměřického biskupa přivítal místní starosta Karel Matůš

V rodné obci Štěpána kardinála Trochty – ve Francově Lhotě na Vsetínsku – bylo u příležitosti jeho 110. výročí narození otevřeno muzeum místního významného rodáka.

Expozice v domě, kde se budoucí salesiánský kněz, vězeň nacistického i komunistického režimu, litoměřický biskup a kardinál na jaře 1905 narodil, má podle administrátora Francovy Lhoty Stanislava Zatloukala připomenout Trochtův odkaz. „Ten vyjadřuje biskupské heslo, které si zvolil a které také člení expozici na tři části: práce, oběť a láska," doplnil kněz.

Kromě informačních panelů vystavuje muzeum i osobní předměty kardinála Trochty a návštěvníci zde rovněž mohou zhlédnout film Zdeňka Zvonka o Trochtově životě.

K otevření a požehnání muzea, které si farníci z velké části sami zbudovali poté, co na zchátralý dům vybrali před osmi lety peníze ve veřejné sbírce, byl přizván Trochtův nástupce v úřadu litoměřického biskupa Jan Baxant.

Slova vděčnosti si vysloužili také dva iniciátoři celého projektu: bývalý farář P. Anton Kasan a Jaroslav Novosad, autor několika publikací věnovaných Trochtovi a také

Mons. Baxant s koncelebrujícími

Místní lidová kapela

ochtovo muzeum

O expozici v Trochtově rodném domě byl velký zájem

Videoprojekce v novém muzeu, na plátně právě hovoří Jaroslav Novosad

textů v nově otevřeném muzeu.

Slavnostnímu otevření předcházela dopoledne mše svatá ve farním kostele, kterou celebroval Mons. Baxant a s ním salesiáni z Brna, Fryštáku a Teplic a místní duchovní správce. V úvodu bohoslužby přivítal všechny shromážděné starosta Francovy Lhoty Karel Matůš a vyjádřil přitom přesvědčení, že kardinál Trochta si veřejné ocenění zaslouží. „Ochotně pomáhal lidem všude tam, kde působil, a za svůj chudobný původ se nejen nestyděl, ale rád se k němu hlásil," řekl mimo jiné.

Biskup Baxant v homilii připomenul významné milníky Trochtova života. „Štěpán Trochta byl vězněn nacisty i komunisty, zastupoval také československé biskupy při vyjednávání s vládou," zmínil a pokračoval: „Chtěl vždy jednat čestně a přitom podle svého svědomí, nikdy ne slabošsky nebo křivě. Spoléhal na to, že skrze jeho ústa a ruce jedná Bůh, jehož je nástrojem," uvedl biskup Baxant a přidal také vzpomínku na setkání s kardinálem Trochtou během svých let strávených v litoměřickém kněžském semináři.

Podle plánů farníků má kardinálův rodný dům v budoucnu nabízet i ubytování a prostory pro setkávání a společenské akce.

JM a JG

Žehnání muzeu Štěpána Trochty

Rodný dům Štěpána Trochty září novotou

Vzpomínky na strejdu Wernera

S Wernerem jsem se poprvé setkal v roce 1978 při víkendovém setkání mladých z jižních Čech na faře v západních Čechách. Bylo to v období, kdy mi zemřel táta a Werner byl ke mně velmi citlivý a chápavý.

Pak jsem byl s Wernerem ještě jednou na víkendovém setkání mladých, tentokrát na faře v jižních Čechách, bylo to právě, když byl zvolen papež Jan Pavel II. Pak jsem byl povolán na vojnu. Werner mi občas na vojnu psal a vždy se podepisoval „strejda“. Od té doby jsme mu neříkali jinak, než „strejda“. Bylo to i krycí oslovení z důvodů jeho působení mezi mladými, neboť StB se snažila působení salesiánů eliminovat, znepříjemňovat a zastrašovat. Werner mi vždy v dopise na vojnu poslal 50 Kčs. Dnes se tomu možná někdo usměje, ale měsíční žold vojína v té době byl 90 korun. Nebylo to mnoho, ale nejnutnější jsme na vojně dostali a moc jsme ven nechodili a tak se s tím dalo vyžít. Bylo mi někdy až trochu trapné, že mi Werner posílá peníze, ale po čase jsem pochopil, že se to tak dělá a Werner mi tím chtěl vyjádřit i to, že na mne myslí. Krátce po vojně setkání s jihočeskou mládeží skončilo.

Strejda Werner začal organizovat v osmdesátých letech minulého století letní prázdninové obnovy mladých v NDR. Strejda mi říkával: „Já mám mladé lidi rád!“ Byl veselý člověk se svým humorem. Posílal vždy pokyny před cestou, co všechno si sebou máme vzít. Nikdy neopomněl připomínku: „Vezměte si sebou všechny hudební nástroje, vyjma klavíru, varhan a basy neboť se to do vlaku špatně ‚vepchává‘!“ Jezdilo se vždy vlakem na noc. Vlaky bývaly i mezinárodní. Do NDR jely třeba až z Maďarska nebo i z Bulharska přes Československo. Bývaly hodně plné a často se celou cestu stálo i na chodbičkách. Jezdilo se většinou doporučeným spojem v menších skupinkách a víc dohromady jsme se dávali za hranicemi v Drážďanech a kompletovali se až v Erfurtu. Strejda byl vynikající organizátor a překladatel. Měl vše dojednané včetně trasy s přáteli v Německu, takže jsme vždy měli zajištěnu střechu nad hlavou. Stravu jsme měli částečně ze svých zásob a částečně se dokupovala na místě. Každý rok byla trasa jiná. Naše karavana, když táhla krajem, čítávala i 50 lidí. V NDR byla situace církve za totality poněkud jiná. Byla tam odluka státu od církve. Tamní policie také sledovala lidi. Měli jsme i takzvanou přihlašovací povinnost. Spočívala v tom, že ubytovatel měl hosta přihlásit. Jednou jsme dorazili do jedné střediskové obce. Část nás šla spát do nějaké kaple a další část byla ubytována na jiném místě. Brzy ráno nás přišel strejda vzbudit, že byl varován místními přáteli, že kapli přijde kontrolovat milice, tak jsme se rychle zabalili a pokračovali dál.

Překvapilo mne, když jsme tehdy v Erfurtu viděli salesiánské středisko mládeže, kde třeba internát pro chlapce měl vlastní bazén, aby chlapci neměli důvod středisko opouštět. Jindy jsme zase při našem putování po NDR dorazili do Ilmenau, kde právě postavili nový kostel. Kostel byl ještě nevysvěcený a nám ho nabídli k přespání. To bylo pro mne nové. Za mého dosavadního života se v tehdejším Československu žádné kostely nestavěly, až teprve po roce 1990. Strejda nás ráno budil svými budíčky. Začal zpívat jednu ze svých oblíbených písniček Ó, řebíčku zahradnický nebo třeba V zeleném lesíčku seděla kukačka. Zpíval to takovým hlasem, jako když má trochu ucpaný nos a když dozpívával, tak to vypadalo, jako když mu došel dech. Pak nám popřál dobré ráno v NDR, nahlásil jaké je venku počasí, teplota, rosný bod a řekl, že jestli nevstaneme, tak nám jídlo vystydne a přijde na nás kuchařka. Také nám s humorem říkával: „Vlezte mi na záda, ale ne najednou, abych se pod tím nestrhnul!“. Na závěr pobytu bývala většinou jednodenní duchovní obnova na jednom místě s možností přijetí sv. smíření a strejda vždy i na to pamatoval a zajistil českého kněze. Strejda se nikdy netajil s tím, že je řeholník. My ale tušili, že buď studuje, nebo už je knězem. Ale strejda z bezpečnostních důvodů kvůli případným problémům s StB nesnášel, abychom o tom vůbec mluvili. Vyprávěl mi, jak jedna z jeho známých v druhé polovině 80. let, když zemřel P. Švec ze severních Čech, řekla: „Tak tam dejte Wernera!“ Strejda mi řekl: „Tak jsem jí dal kapky!“ Chtěl tím říci, že jí vyčinil. Později jsem byl z letních pobytů v NDR už vyřazen z důvodu vyššího věku. Po sametové revoluci strejda zveřejnil své kněžské svěcení a byl ustanoven farářem v severočeském Jiříkově a v Rumburku. Už ale během působení za totality měl zdravotní problémy. Další informace o jeho kněžském působení jsem neměl. Teprve nedávno jsem se dozvěděl, že je v kněžském domově ve Staré Boleslavi a chtěl jsem ho jet navštívit. Než k tomu došlo, Pán si ho povolal. Strejdo, díky za všechno!

Pavel Fiala

Tipy z nakladatelství Portál

Všechno dobré je k něčemu zlé

Paul Watzlawick

„Máme podezření, že opakem zlého nemusí být nutně dobré, nýbrž že opakem může být ještě horší.“

Toto pokračování knížky *Úvod do neštěstí* je opět souborem esejů slavného rakousko-amerického psychologa. Zábavným způsobem, plným paradoxů a ironie, zpřístupňuje odborný pohled na některé ze zákonitostí lidské komunikace a popisuje, kam vede hledání dokonalých jistot a konečných řešení. Kniha vychází v novém, přepracovaném vydání.

Paul Watzlawick (1921–2007) byl jedním z nejvýznamnějších představitelů proslulé terapeutické školy v kalifornském Palo Altu, která vytvořila rozsáhlou komunikační teorii v psychoterapii.

Podezřívavost a paranoidní myšlenky

Daniel Freeman, Jason Freeman, Philippa Garety

Strach z druhých lidí ve společnosti, zdá se, kulminuje, ať již je to strach z teroristů, konzumace alkoholu a drog u mládeže, z násilníků na dětech nebo z pachatelů jiných trestných činů. Pokud má někdo obavy z druhých lidí, rozhodně není sám: asi třetina populace se pravidelně potýká s podezřívavostí či paranoidními myšlenkami. Podezřívavost se přitom netýká jen lidí v ordinacích psychiatrů a psychologů, ale vyskytuje se hojně i v široké veřejnosti. Autoři objasňují, proč se někomu hlavou honí paranoidní myšlenky, proč je podezřívavý a proč mohou být tyto stavy tak znepokojivé, a nabízejí účinný postup při zvládání těchto stavů vycházející z kognitivně-behaviorálního přístupu.

Zábavné kvízy pro každý věk

Jitka Suchá

Kniha obsahuje řadu kvízů na nejrůznější témata. Jedná se především o kvízy znalostní, zaměřené na dlouhodobou paměť, se střední úrovní obtížnosti. Odborník na dané téma se tak nebude cítit podceňován a laik naopak zaskočen, zároveň se čtenáři mohou dozvědět něco nového, doplnit si drobné mezery ve všeobecném přehledu a pobavit se. V závěru knihy je připojen klíč k řešení kvízů, popř. další vysvětlení nebo doplňující informace.

Etnická rozmanitost ve škole

L. Jarkovská, K Lišková, J. Obrovská, A. Souralová

Kniha se komplexně zabývá problematikou vzdělávání žáků migrantů a žáků z etnických menšin. Všímá si přitom role všech relevantních aktérů a postupuje při prozkoumání vztahu mezi etnicitou a vzděláváním od makrosociální úrovně reprezentované např. vzdělávacími politikami až po mikrosociologickou rovinu studia každodennosti v etnicky různorodých třídních kolektivech. V úvodu kniha čtenáře seznamuje s klíčovými pojmy a koncepty (vzdělávací, migrační a reprodukční strategie) a nabízí exkurz do vymezení etnicity jako analytické a empirické kategorie, která může být ve školním prostředí zkoumána pomocí etnografických metod. Následuje kontextualizace tématu skrze uvedení do historických proměn migrace do československého a českého prostředí. Jednotlivé kapitoly pokrývají všechny relevantní oblasti zkoumané problematiky.

Kolektiv autorů pochází z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

Vzpomínky/sny/myšlenky C. G. Junga

Aniela Jaffé

C. G. Jung se na sklonku svého života uvolil na naléhání přátel k tomu, že se svou spolupracovnicí a sekretářkou Anielou Jaffé napíše svou duchovní autobiografii. Stanovil si jedinou podmínku: kniha bude moci vyjít až po jeho smrti. Jungovy *Vzpomínky, sny, myšlenky* líčí jeho nejosobnější prožitky, jež ho od nejútlejšího dětství osudově vedly k hlubokému zkoumání skutečnosti duše a staly se úhelnými kameny jeho rozsáhlého vědeckého díla. Stěží existuje lepší úvod do Jungova duchovního světa a jeho analytické psychologie, než je právě tato kniha, jež se stala bestsellerem a dočkala se desítek vydání i překladů.

Anniela Jaffé (1903–1991) byla švýcarská psychoanalytička a dlouholetá spolupracovnice C. G. Junga.

Dopřát dětem námahu

Pozor na to, abychom nebyli špatně pochopeni! Nechceme vidět, jak děti trpí, nechceme se vracet k dětské práci. Pokud mluvíme o námaze, je to proto, že nechceme klamat své děti: záleží nám na tom, aby vyrostly ve svobodné a silné bytosti.

Velký podvod

Příliš blahobytu ničí život: blahobyt může posilnit tělo, ale neosvobodí duši, aby se stala sama sebou. Rozmazlovat znamená vždy škodit! Život není ani procházka růžovým sadem, ani jízda na řetízkovém kolotoči, stejně tak nejsou každý den Vánoce nebo narozeniny.

Vychovávat znamená cvičit se v námaze. Vychovávat znamená klást přiměřené překážky fyzickému i psychickému rozvoji dítěte. Mluvme jasně: co vyroste z dítěte, které má vše, nač si vzpomene? Nic jiného než nevychovanec… Stačí pořádně otevřít oči a vidíme tolik našich dětí a mladých lidí, kteří vypadají jak leklá ryba. Při prvních obtížích se hroutí. Děti změkčilé. Křehké. Rozplizlé. Malátné. Někteří je definovali jako „nóbl děti“. Psychologové mluví o „psychastenii“ – těmto dětem chybí odolnost vůči námaze.

To, co je příliš sladké, je proti člověku, pod jeho úroveň. Není snad pravda, že bez útesů by vlny nevystoupily tak vysoko? Mluvíme o námaze, protože když námaha chybí, vznikají čtyři nemoci:

1. **Konformismus:** nemoc toho, kdo nemá odvahu jít proti proudu, ale zařadí se a jde tam, kam ho odnáší dav.
2. **Minimalismus:** nemoc toho, kdo žije pouze v sedě, bez námahy. Je to nemoc týkající se nejen školy, ale i lidského života.
3. **Uhýbavost:** nemoc toho, kdo vyklouzne z cesty, schovává se, má strach se ukázat.
4. **Pilátismus:** nemoc toho, kdo si myje ruce, kdo se dívá z okna na dějiny kráčející po ulici a nechá, ať rozhodují a žijí jiní.

V tomto bodě lze chápat, proč americký psycholog William James (1842–1910) obvykle povzbuzoval své univerzitní studenty: „Každý den udělejte dvě věci, do kterých se vám nechce!“

Dítě, které má to štěstí, že se setká s pedagogikou námahy, bude dítětem schopným plnit své povinnosti, dítětem, které něco vydrží, i když život ukazuje zuby; dítě, které neodejde ze zápasu předčasně.

Tady jsou nějaké příklady: vyskočit ráno z lůžka rychle a hbitě, na první zazvonění budíku; sníst zelí nebo špenát, které mi nechutnají; vypít hořké kafe; vytrpět bolest zubů, aniž bych to někomu řekl; počkat, až se obslouží druzí; praktikovat televizní nebo počítačový půst; netelefonovat dlouhé hodiny… Možná se nad tím někdo usmívá. Ale jsou to právě tyto oběti, které drží vůli bdělou, aby mohla vydržet cenu lidského žití. Oběť není pouhou ideou, která mohla platit před Freudem. Také po Freudovi musí zůstat součástí naší výchovy.

Pino Pellegrino
přeložil Petr Zelinka

Vítej zpět, oběti!

Je nebezpečné žít bez sebezáporů. Jeden den bez obětí je dnem prohry: vůle se zpomaluje; nepřítel (lenost, sobectví, živočišnost…) snadněji vítězí. Co tedy dělat? Odpověď je jasná: znovuotevřít dveře oběti. Oběti lze rozdělit do dvou kategorií: pasivní a aktivní.

Ty první (pasivní) jsou oběti, které nám položil do cesty život sám: práce, studium, zdravotní problémy, lidské soužití, klimatické podmínky… Ty druhé (aktivní) jsou oběti, které sami vyhledáváme, chceme a připravujeme.

Námaha a vnitřní disciplína

Skladník velkoobchodu s obilím přichází k šéfovi firmy. „Pane Maier, pšenici hrozí, že zatuchne. Je potřeba ji ve skladu přehodit.“ „A co by to stálo?“ „Tak dvacet tisíc korun.“ Velkoobchodník Maier se hluboce zamyslí. Pak řekne: „Vemte dopisní papír a napište tiskacím písmem anonymní upozornění celnímu úřadu: „Velkoobchodník obilím Chaskel Maier ukryl ve svém skladišti pod pšenicí pašovaný bulharský tabák.“ Sotvaže celní úřad dostal ono udání, vyslal do Maierova skladiště celního inspektora a čtyři dělníky, aby našli pašovaný tabák. Za hodinu byla pšenice přeházená – na státní útraty.

Starý židovský vtip ukazuje na to, jak se dá vypořádat se situací, kde je potřeba vynaložit velké úsilí a námahu – zařídit si to tak, abych v podstatě nemusel hnout prstem. Ovšem ne vždy je to možné. Často stojíme před nějakým velkým úkolem, který nám připomíná vysokou horu, kterou nemůžeme zdolat, protože je nepříznivé počasí a my nemáme dostatečnou výbavu na pokoření vysokohorského štítu. Horolezec Radek Jaroš zdolal himálajskou K2 až na čtvrtý pokus. Kdyby neměl trpělivost, pevnou vůli, vytrvalost a sebekázeň, tak by se mu nepodařilo po třinácti letech od prvního neúspěšného pokusu pokořit poslední osmitisícovku, která mu ještě odolávala.

Výchovu bych přirovnal k výstupu na vysokou horu. Každý z nás (vychovatelů, rodičů) stojí před vysokou horou a ne každému se vždy chce zahájit výstup. Pohodlnější je zůstat v údolí a bez námahy si užívat přírody. Vzhledem k dítěti je to ovšem přístup nezodpovědný. Odpovědnost znamená podívat se na svoje karty a uhrát s nimi co nejlepší výsledek. Odpovědnost ale nezaručuje dosažení úspěchu. Ne všechno vyjde hned napoprvé. I ve výchově platí, že chybami se člověk učí. A co platí na jedno dítě, vůbec nemusí platit na druhé. V tom je výchova náročná a namáhavá, ale také nádherná, protože nám umožňuje být kreativní ve smyslu spoluvytváření nového životního příběhu.

Odpovědně čelit výzvám výchovy znamená naučit se pohybovat mezi dvěma nebezpečnými extrémy: Na jedné straně jsou to vysvětlení, která chlácholí sama sebe: „S touto situací já nemám nic společného.“ Na straně druhé je to stejně nereálná všemohoucnost supermana: „Já všechno zvládnu.“ Těmto dvěma extrémům se můžeme vyhnout, pokud budeme mít odpovídající míru sebevědomí a také pokory. Obojí patří k vnitřní disciplíně. Na důležitost sebekázně poukazuje experiment, provedený na Stanfordově univerzitě se skupinou čtyřletých dětí. Při pokusu posadili vědci každé dítě ke stolu, na kterém ležel bonbon, a udělali mu následující nabídku: „Buď si můžeš vzít teď hned tento bonbon, nebo za pět minut dostaneš dva.“ Dalšího bonbonu se však dočkala méně než třetina dětí. O 14 let později, když děti dokončily střední školu, porovnávali vědci ty, které tehdy snědly bonbon okamžitě, s dětmi, které si počkaly na dva bonbony. Děti, které snědly cukroví rychle, lpěly daleko víc na okamžitém úspěchu. Často ztrácely ve stresujících situacích sebekontrolu, byly podrážděné a víc se praly. Děti, které dokázaly počkat si na druhý bonbon, dosahují lepších studijních výsledků, umí více šetřit a mají menší sklony k různým závislostem. Po tomto testu si psychologové kladli otázku, čím je způsobeno, že některé děti odolají více a jiné méně. Je míra sebekontroly a vnitřní disciplíny již vrozená nebo ji ovlivňuje prostředí? Jak už to tak bývá, vůli a sebekontrolu ovlivňuje jak příroda, tak výchova. A výchova bez sebedisciplíny není možná. I když je to náročné a namáhavé, tak určitě stojí za to, abychom šli cestou, kterou šel i Don Bosco. Kráčel růžovou alejí, která byla plná trní. Bez vnitřní disciplíny by alejí neušel ani dva kroky.

Antonín Nevola

Don Bosco v křesle s křížem a se soškou Panny Marie (1878)

1. Tato fotografie, kterou pořídil turínský profesionální fotograf Giuseppe Sartori roku 1878, má zdůraznit Dona Boska jako kněze. Je na ní celá postava Dona Boska, jak sedí v křesle a vedle něj stojí stoleček pokrytý prostým ubrusem. Na něm jsou vedle sebe kříž a mariánská soška z porcelánu. V pozadí je položen biret. Zakladatel se tváří vážně, ruce má na kolenou poněkud strojeně, jako by ho fotograf přiměl spočinout v trochu nepřirozené póze. Fotografie byla původně kvalitní, nyní je bohužel poněkud zašlá a oči byly retušovány kvůli levému oku, na které byl už v té době skoro slepý.

Je to první fotografie, na níž Don Bosco pózuje se soškou Panny Marie. Dovedli bychom si asi představit, že to bude Maria Pomocnice, k níž choval velkou úctu a jejíž kult šířil po celé Evropě. Možná ale právě tato soška byla jeho osobní, kterou si přinesl na fotografování s sebou, nebo ji na stůl položil fotograf.

V jedné španělské publikaci se tvrdí, že soška patřila Donu Boskovi, že ji měl obzvlášť rád a že si ji bral na cesty. Vzal si ji údajně také roku 1886 do Barcelony do vily Sarrià. Ve skutečnosti šlo o velmi podobnou sošku. Zvláštní je, že ve Španělsku se nakonec fotografoval s úplně jinou soškou.

Jiné fotografie Dona Boska s mariánskými soškami byly evidentně pořízeny s různými Madonkami, které patřily fotografickým firmám. Různé mariánské sošky na fotografiích Dona Boska naznačují, že neměl ve zvyku nosit s sebou svaté obrázky a sošky.

2. Na další fotografii je Don Bosco z téhož roku jako na předchozím obrázku, tentokrát v poněkud mystické poloze. Je na ní vidět, že se Don Bosco přizpůsobil manýře fotografa, protože se při modlitbě nedívá na předměty, s nimiž by měl komunikovat (křížek a soška). Na obrázku jsou stejné posvátné předměty jako u předchozí fotografie, takže se zdá, že byla fotografie exponována za podobných okolností.

Zdeněk Jančařík

Staříček míří k blahořečení (III.)

Minule jsme se setkali s Ignácem Stuchlým v italské vesničce Perosa Argentina nedaleko Turína, kde se připravovala skupina hochů na vstup k salesiánům. V roce 1927 bylo rozhodnuto, že české salesiánské dílo bude přeneseno do naší vlasti, konkrétně do Fryštáku na Moravě, nedaleko Zlína. Pro Ignáce Stuchlého to přineslo jeden praktický problém. Chybělo mu totiž československé občanství, jelikož jeho rodná vesnice Boleslav v horním Slezsku nebyla součástí nově vzniklé republiky.

Následující dopis je adresován starostovi jihomoravské obce Vážany (nedaleko od Polešovic). Ignác Stuchlý v něm žádá vážanského starostu o udělení domovského práva.

Perosa Argentina, 19. března 1927

Velevážený pan starosta Matěj Šoustek, Vážany

Račte prominouti, že si dovoluji obtěžovati Vás s nutnou prosbou. Jak Vám je již známo od vldp. Stanislava Suchánka, má se náš ústav přestěhovati v prázdniny na Moravu do Fryštáku. Těšilo by mě velmi, kdybych mohl míti do 1 roku naši příslušnost československou. Já jsem sám Čech, vlastně Slezák, patřící do diecéze Olomoucké, avšak náhodou ještě po válce zůstala má vesnice s 2 jinými, také českými, pod vládou německou. Já jsem již 35 let pryč z Německa, žil jsem u Olomouce a potom jako kněz jsem nejvíce působil mezi Slovany ve Slovenii v Gorici u Lublaně. Nyní, kdy se začalo české salesiánské dílo, mě poslali představení k tomu a zůstanu při něm až do smrti.

Moje sestřenice Augusta Stuchlá je generální představenou sester dominikánek v Řepčíně. Též obdržela příslušnost československou také na Moravě. Ačkoli bych ji také mohl obdržeti ve Slezsku, to se mi přece víc líbí měti ji na Moravě blíže Velehradu, kde je hrobka našich prvních apoštolů Cyrila a Metoděje. Mám již 57 let. Bude-li Vám platiti vysvědčení buďto z Lublaně nebo od konsulátu československého z Milána, se o ně postarám. Jsem si jist, že budou dobrá. Veledůstojný pan ministr Šrámek mně slíbil, že se to lehko prosadí, mluvil jsem s ním o tom u Jeho Milosti p. arcibiskupa pražského.

Již napřed vzdávám Vám, pane starosto, a celému výboru srdečné díky za ochotu a nakloněnost ke mně v této záležitosti a ujišťuji Vás též, že Vám budu za to vděčný až do smrti. V minulé prázdniny šel jsem mimo Vaši vesnici, když jsem šel z Ořechova do Polešovic. Posílám Vám také naši fotografii s knížkou označující jim jí. P. Bůh Vám zaplať za všecko stonásobně.

Váš vděčný P. Ignác Stuchlý

V tomto dopise děkuje Ignác Stuchlý vážanskému starostovi za udělení domovského práva a doručení domovského listu.

Perosa Argentina, 1. května 1927

Vážený pan starosta Matěj Šoustek, Vážany

Jak jest P. Bůh dobrý a Marie Pomocnice! Jelikož jsem na můj dopis z 19. 3. neobdržel dlouho žádné odpovědi mně od Vás milený pane starosto, ne od vldp. Suchánka, myslil jsem, že snad mé dopisy nedošly na pravé místo a již jsem se chystal to psaní po druhé.

V sobotu 30. 4. po poledni obdržel jsem Váš mně tak drahý dopis a netušil jsem, že v něm bude něco podobného. Jaké bylo mé překvapení i podivení, když jsem otevřel dopis a našel v něm list domovský zhotovený. Nevěděl jsem od radosti, co mám učiniti. Pokleknul jsem tedy pod obraz Matičky Boží a děkoval Bohu za tak velikou milost mně Vámi udělenou. Dnes jsem obětoval za Vás, milý pane starosto i za Vaši rodinu svaté přijímání a budu se vždy modliti za Vás, Vaši vzácnou rodinu a celý obecní výbor. Ačkoli Vás osobně neznám, to Vám slibuji, že půjdu-li taky do Polešovic, to Vás zajisté navštívím a Vám osobně srdečně poděkuji.

Na konec Vás prosím, abyste mně ráčil sděliti, co jsem Vám povinen za výlohy v této záležitosti. Doporučuji Vás i celou Vaši rodinu pod ochranou Matičky Boží a zůstávám se vší úctou

Váš vděčný

P. Ignác Stuchlý

Dobrodružný román ze století páry

Námětem románu je válka dvou chlapeckých gangů na předměstí italského Turína. Odehrává se na pozadí euforie pro technické vynálezy „věku páry“ a současně tvrdých sociálních a politických střetů Itálie poloviny 19. století.

Do rušných událostí zasáhne i postava Dona Boska, působícího mezi opuštěnými chlapci. Kniha upoutá mladé čtenáře ve věku 8–13 let dobrodružným dějem, skrze který nejen okusí něco z atmosféry předminulého století, ale porozumí i osobnosti zakladatele salesiánské kongregace.

Grigio vlk

Paní Margherita shrnula poslední kousky nakrájené mrkve do velikého hrnce, ve kterém už voda bublala, usedla na starou, rozviklanou židli a unaveně složila ruce do klína. Hromada zeleniny na stole je den ode dne vyšší. Očistit, umýt, nakrájet, uvařit… Pořád dokola… Na to její Giovanni nemyslí! Ne že by jí syn nakládal práci a sám nic… Kdepak! Od rána do večera je v jednom kole, stále mezi chlapci, stará se o ně, vyučuje, shání pro ně peníze a práci, dře bez oddechu. A v noci? Ještě po půlnoci bliká u něj ta stará lampa a její Giovanni píše a píše… Žádosti, dopisy – a taky knížky… Na spánek mu čas nezbude, a pokud ano, místo aby ležel ve svém lůžku, kde by si aspoň chvíli pořádně odpočinul, podřimuje vsedě na židli, protože na svou postel uložil – ah, Signore! – zase dalšího ztraceného kluka. Zjeví se tu, jako by spadl z nebe! Matce Margheritě zahrál v unavené tváři úsměv. Z nebe? Zrovna tenhle chlapec spíš vypadá, jako by přišel z místa, kde se pálí černá smůla a převaluje hustý kouř.

Zrak unavené ženy spočinul na tváři chlapce spícího v synově posteli. Vedle bílého obvazu je jeho černá kůže ještě černější. A té krve! Díky Bohu, rána není hluboká, dostane se z toho rychle. Ale celá ta událost… Ani věřit se jí nechce, co syn v rychlosti vyprávěl. Chudák dítě! Na jejího Giovanniho prý volal: „Tatínku!“ Černoušek, který mluví italsky – a nejspíš nemá všech pět pohromadě. Jak jinak by mohl pokládat Giovanniho za svého otce? Madonna consolata, prega per noi! Živit sedmdesát hladových krků je už tak nad její a synovy síly – a teď ještě aby se museli starat o pomateného…

Oči!

Velké a černé. Tak velké a tak černé nemá žádný z chlapců ve Valdocco. Dívají se na ni nepohnutě zpod obvazu, který se obtáčí kolem chlapcova čela jako velký bílý turban s květem barvy krve.

„Papà! Papà!“

Paní Margherita vstala a přešla k lůžku.

„Kde je můj tatínek?“

Palcem mu na čelo udělala kříž, otevřela okno nad lůžkem.

Do místnosti vpadl hlahol chlapeckých hlasů. „Teď já!“ – „Podej mi míč! Já jsem na řadě!“ – „To není pravda! – Done Bosco, ať mi dá ten míč!“

„Giovanni!“ Paní Margherita se vyklání z okna. U dílen na protilehlém konci dvora se desítka chlapců tlačí kolem černé kleriky. „Giovanni, prosím! Na chvilku!“

***

Krátké, uprostřed rozčesané vlasy kolem pravidelného oválného obličeje. Vějířek vrásek v koutku očí, které se na Bonga usmívají. Tvář tolik podobná tváři jeho otce. Ale ne, není to tvář jeho otce.

„Á, náš pacient už se probudil.“

Ani hlas nemá tatínkův. Mluví podobně jako Carlo, jako malý Tino. Jinak než otec. Tatínek často vyprávěl o Palermu, městě v Sicilském království. Teprve tady, v Piemontu, si Bongo uvědomil, že i on převzal od otce způsob mluvy lidí z jihu Itálie.

„Kdo…, kdo jste?“ Bongo běží očima od kněze v černé klerice ke staré paní, která stojí mlčky, s rukama složenýma na bílé, zaplátované zástěře.

„Vidíte, maminko, náš host už poznal svůj omyl.“

„Díky Bohu, zdá se, že rozum má přece jenom v pořádku.“

„Všichni mě tu jmenují Don Bosco, chlapče. Moje maminka je dobrotivou duší tohoto velkého domova a hoši jí říkají matka Margherita. Spokojen?“

Don Bosco…, matka Margherita…, chlapci…, velký domov… Zvenku se křik hrne do místnosti, odráží se od stěn, útočí na jeho hlavu, bolí to…

Bongo zvedá ruku k temeni hlavy, kde je bolest největší.

Bitva na řece Pádu

„Raději ne, hochu!“ Jemným, ale pevným tlakem mu Don Bosco vrací ruku na polštář. „Rána se ještě nezacelila.“

„Rána?“

„Kdybych nebyl knězem, rozbil bych tomu zloduchovi, co tě zasáhl kamenem, hlavu o zeď. A těm ostatním taky. Bohužel,“ Don Bosco s lítostí zvedá k Bongovi své dlaně, „ruce, které žehnají, by prý neměly bít. Dokonce ani takové pekelníky jako – “„Jako ten muž ve žlutém kabátě?“ Bongovi se před očima objevila holá lebka a nenávistná ústa zkřivená bolestí, když Don Bosco sevřel chlapovi zápěstí. „Když jste ho chytil za ruku, nevypadal, že by se cítil zrovna – “

„Ale no tak, chlapče! Nemusíš to rozvádět. To bylo něco jiného. Kdybych toho hulváta nezadržel, ubohý don Bernardo by už byl po smrti. Ale jistě máš pravdu, nemusel jsem stisknout tak… moc.“ Bongo má pocit, že lítost v hlase Dona Boska není moc opravdová. Všechno se seběhlo tak rychle, člověk nemá čas přemýšlet…

Matka Margherita mávla rukou. „Raději se zamysli, Giovanni, co uděláme tady s tím… Jak se vlastně jmenuješ, hochu?“

„Bongo.“

„Bon-go.“ Knězova matka klepe prstem do stolu. „Bon-go, Bon-go. To není zrovna zdejší jméno. Jak to přijde, že umíš italsky? Odkud vlastně pocházíš? Máš kam jít? Víš, musíme myslet na – “

„Mamma!“ V knězově hlase zní tichá, ale naléhavá prosba. „Bongův tatínek byl Ital, e chiaro. Připlul nejspíš do Afriky jako námořník nebo obchodník nebo – “

„Professore,“ řekl tiše Bongo. V očích Dona Boska je toho tolik! Bongo má pocit, jako by kněz o něm věděl všechno, dokonce víc, než ví on sám, jako by se znali už dlouho…

„Ecco! Pan profesor si našel v Africe ženu a my máme tu čest přijmout ve Valdocco jejich vzácnou ratolest.“ Hlas Dona Boska zvážněl. „Až bude Bongo chtít, sám nám poví víc. To, co ho sem přivedlo, možná nebylo zrovna lehké…“

Bongo je za poslední slova Donu Boskovi vděčný.

„Professore…“ Matka Margherita kroutí hlavou, obrací k synovi tvář, v očích otázku: Ty mu věříš na slovo?

„Done Bosco,“ Bongovi se znovu vrací před oči rozvášněný dav v centru města, „co se stalo s inženýrem Pontanim? Neublížili mu?“

„Myslíš toho mladého muže s dlouhými vlasy?“ Don Bosco sáhl do kapsy své dlouhé černé kleriky a vytáhl útržek papíru. „Něco ti tu nechal.“

Bongova ruka vylétla zpod přikrývky. „Můžu?“

Kněz mu podává lístek. „Chtěl jsem ti to přečíst, ale když chceš, podívej se nejprve sám.“

Bongo běží očima po řádcích papíru, jeho rty tiše slabikují: „Kap-le sva-té-ho Da-mi-ána. Kaž-dé pon-dě-lí ve-čer.“

Matka Margherita poprvé za ta léta, co se stará o syna a jeho hejno chudých chlapců, zapomíná zavřít ústa. Ten černoušek… umí číst? Donu Boskovi se vrásky smíchu z koutků očí rozběhly po celé tváři. „Tak co, maminko, už věříte, že jeho otec byl professore?“

Bongo uléhá na polštář, únava mu zavírá oči. Pontani je v pořádku, chce, aby za ním přišel.

„Dokončím oběd, Giovanni.“ Matka Margherita se po špičkách vrací k hrnci se zeleninou.

„Já dohlédnu na chlapce.“ Mezi dveřmi se kněz ještě otáčí. „Doufám, že nás při obědě Bongo poctí svou přítomností.“

„Neměl by raději zůstat ležet?“ Paní Margherita ukazuje na červenou skvrnu na obvaze. „Aby se mu nezatočila hlava.“

„Myslím, že to zvládne. Když si ještě hodinku pospí…“

(Ukázka z knihy Oldřicha Seluckého Bitva na řece Pádu. Vyjde v Portálu v červenci 2015. Kresby O. Selucký.)

Dobrovolnictví – společná práce pr

Dohodnout se na další spolupráci bylo cílem mezinárodního setkání dvou českých a dvou slovenských salesiánských organizací, které se 4.–6. května 2015 uskutečnilo v Praze-Kobylisích. Českou stranu zastupovala Sadba a SHM, slovenskou SAVIO a DOMKA. Salesiánskou misijní dobrovolnou činnost, které se u slovenských salesiánů věnuje SAVIO představil Peter Jacko.

Česko-slovenské setkání

Čím se SAVIO zabývá a jaké je jeho poslání?

Savio je salesiánská rozvojová organizace, která vznikla roku 2005. Založil ji salesiánský misionář ze Slovenska, který působí momentálně v Čadu. Rozvíjel naše misie v Rusku, na Sibiři – v Jakutsku a v Aldanu, později v Ázerbájdžánu. Ve své práci se SAVIO zaměřuje na rozvojovou a humanitární pomoc, rozvojové vzdělávání a vysílání dobrovolníků.

Jakými projekty se SAVIO momentálně zabývá?

Významným programem je „Postní kampaň“, která probíhá v období půstu. Nazýváme ji Tehlička. Spočívá v tom, že se každý rok vybere země, kterou finančně podporujeme. Lidé se v období postu zříkají sladkostí nebo například chození na pivo a to, co ušetří, posílají na pomoc potřebným. Oslovujeme různé školy, salesiánská střediska, jiná společenství, např. univerzitní pastorační centra, farnosti, které se zapojují do aktivit 40denního postu, přitom sbírají prostředky na projekt. V rámci projektu jsme už podpořili nejrůznější díla od Sibiře až po Středoafrickou republiku. Cílem je nejen sbírat peníze, ale také vychovávat lidi k pomoci chudším.

Další dva programy jsou adopční programy na dálku – adopce dětí v salesiánském centru Bosco Boys v Nairobi v Keni. Tam máme 130 dětí v programu, to znamená 130 dárců, kteří měsíčně přispívají 33 euro na dítě. Tyto finanční prostředky posíláme do Keni. Zajímavý program je adopce školních tříd v salesiánských školách v Súdánu a v Jižním Súdánu. Zde funguje systém tak, že nějaké společenství podporuje školu, například nějaká farnost, společenství mladých rodin, skupina pracujících otců. Zde je měsíční příspěvek 100 euro. V tomto programu máme 130 tříd. Za 12 měsíců to vychází na 1200 eur přijatých od jedné osoby nebo skupiny, peníze pak zprostředkováváme do konkrétní školy. Třetí program podporuje vysílání dobrovolníků. Salesiáni jsou zodpovědní za přípravu a vyslání dobrovolníků a SAVIO je organizace, která hledá finanční prostředky na to, aby mohli být dobrovolníci do různých zemí vyslaní. Dosud jsme vyslali dobrovolníky na Haiti, do Angoly, Súdánu, Jižního Súdánu, Keni, Ázerbájdžánu, Ruska, Kazachstánu a do našeho romského díla na Luníku IX v Košicích.

Kdo se může stát u vás dobrovolníkem a jaká musí splňovat kriteria?

Základním požadavkem je věk mezi 20 a 30 roky. Dále by měli mít základní zručnosti a kvality, potom by měli absolvovat přípravu, tj. 10 víkendových setkání v průběhu 10 měsíců. Následně zvážíme, zda dobrovolníka na službu vyslat. Následuje dohoda, kterou podepisujeme, a až potom může být dobrovolník vyslán.

Jak hodnotí dobrovolníci svoje působení?

Myslím, že jsou spokojeni. Je to ale pro ně velmi náročné. V naší roční přípravě přednášíme o kulturním šoku, respektive o kulturní adaptaci člověka z Evropy na podmínky jiné země. Tuto adaptaci vysvětlujeme pomocí křivky. Ta začíná euforií, pak přichází krize a pak pomalu dochází k adaptačnímu procesu. Každoročně se stává, že mi dobrovolníci píší e-maily, zda by tam nemohli zůstat o pár měsíců déle. Přitom je jasné, že tam mají těžkosti, náročné klimatické podmínky, vztahy jsou náročné, protože i kultura je odlišná, není to jednoduché ani se salesiány, protože i salesiáni jsou z jiné kultury, mají

o nejpotřebnější

jinou mentalitu, ale celkově vnímám, že je to pro dobrovolníky dobré, považují to za velkou investici do života. Jeden rok života sice dávají do služby, ale hodně věcí získávají, a to v prohloubení osobního života, prohloubení citlivosti na ty, kteří jsou v nouzi, a také víra už se pro ně není něčím povrchním, ale přesvědčením, že i toto chci žít. Dochází k vlastnímu přesvědčení o tom, že to, co dělám, je správné.

Zapojují se dobrovolníci po návratu do salesiánské činnosti?

S dobrovolníky máme dohodu, že po návratu musí absolvovat minimálně pět prezentací o zemi, ve které byli – ve školách, farnostech, v salesiánských střediscích, kde prezentují vysílající organizaci, buď SAVIO, nebo salesiány, kde hovoří o svých zkušenostech, o své práci, o svém životě během své jednoleté služby. Pak všechny zapojujeme do Tehličky. V ní prezentují svou zkušenost nebo případně prezentují projekt Tehličky. A někteří s námi spolupracují dlouhodobě. Např. Adriana Kerestešová byla v Angole a teď pracuje jako projektová manažerka v SAVIU.

Neplánuješ také odejít do misií? Lákají tě misie?

Zatím mi to nechce provinciál dovolit. Ale říkal jsem mu, že jsem ochotný někam jít na 5–10 roků sloužit.

Máš nějakou konkrétní zemi, kam bys chtěl jít?

Na svých služebních cestách jsem jich prošel mnoho a mentalitou, stylem práce, který mi byl velmi blízký, kulturou i typem děl, mi byla nejblíž Angola.

Co ty sám děláš v SAVIU?

Jsem statutární zástupce, předseda organizace. SAVIO je maličké, pracuje v něm pouze 6 lidí. Naši práci znají víc v zahraničí než u nás. Mým úkolem je doprovázet lidi. Jsem ten, kdo nastavuje záda a ramena pro to, aby jiní lidé mohli pracovat a vydat ze sebe to nejlepší. Mým úkolem není je zastupovat, neřeším projekty, neřeším všechny ty finanční věci, ale vytvářím podmínky pro to, aby kvalitní lidé se sebe mohli vydat to nejlepší.

Lenka Prasličáková

Bývalý žák – zachránce životů

Bývalý žák salesiánské odborné školy Akaš Bášir zabránil v pákistánském Lahauru sebevražednému útočníkovi ze skupiny Jamaat ul Ahrar vniknout do přeplněného katolického kostela sv. Jana. Akaš přišel o život, ale zachránil životy mnoha dalších lidí.

Akaš stál spolu s další ostrahou u dveří kostela a kontroloval ty, kteří vcházeli. Sebevražedný atentátník se přiblížil ke vchodu a snažil se násilím dostat přes dva mladé strážce. Když ho Akaš zastavil, všiml si výbušniny ukryté pod bundou. Poté jej pevně uchopil a došlo k výbuchu. Díky jeho odvážnému činu byl počet obětí mnohem nižší, než útočník zamýšlel.

„V naší křesťanské menšině nastala doba, kdy naše jediná naděje je v Bohu a v jeho matce Marii," říkají salesiáni v Lahauru.

Dobrovolníci píší

• Když jsem poprvé viděla opotřebované matrace, kde kluci spí, rozbité skříňky s pár kusy oblečení a jednotvárnou stravu v centru, svíral se mi žaludek, ale ve srovnání s okolím a se situací tolika rodin jsem si uvědomila ohromné dílo salesiánů!

Barbora Miklasová, DR Kongo

• Jsem si jistý, že spousta z vás vidí dobrovolnou službu v rozvojových zemích jako něco nesmírně náročného. Každý den vystavujete svůj život nebezpečí smrti, nebo nakažení nevyléčitelnou nemocí. Jíte jen kukuřičnou kaši a pijete přefiltrovanou vodu. Možná vás zklamu, ale v Etiopii dobrovolníci tyto problémy nezakoušejí. A co se týče „služby potřebným", je to tady prostě jen mnohem jednodušší než u nás doma. Lidé si tady na nic nehrají a každý je sám sebou.

Martin Pawlas, Etiopie

Cagliero zahajuje!

Od konce září 2015 bude možné následovat současné dobrovolníky a připravit se v novém ročníku programu Cagliero na vyslání do salesiánských středisek do všech koutů světa na pomoc chudým a znevýhodněným dětem a mládeži. Přihlašování do nového běhu je možné už nyní na http://www.adopcenablizko.cz/a/stat-se-dobrovolnikem/priprava-dobrovolniku/.

Salesiánské misijní úmysly

Červen – za salesiánská povolání v Oceánii. Ať salesiáni v Oceánii nabízejí životní svědectví, odvahy, osobního doprovodu a modlitby.
Červenec – Aby salesiáni v Jižní Americe odpovídali sociálním výzvám svých zemí.
Srpen – za růst dobrovolné služby v celé salesiánské společnosti. Ať zkušenosti z dobrovolné služby pomohou mladým lidem plně dozrát v osobním, v profesním a misijním rozměru.

Oslavy 10. výročí CDB

Oslavy desátého výročí založení Centra Dona Boska v Pardubicích spojené s tradičním Dnem pro dětské domovy proběhly v sobotu 23. května 2015.

Tentokrát se sjelo 7 dětských domovů z blízkého i vzdáleného okolí. Celodenní „maratón“ zahájily Káťa s Monikou, které blíže představily naši každodenní práci a jednotlivé programy CDB.

Následoval workshop Jiřího Sejkory (Pardubický deník), který byl zaměřen na práci s fotografií. Nabyté zkušenosti jsme využili v dalších částech dne, protože jsme pro účastníky vyhlásili fotosoutěž o nejlepší snímek z celého dne.

Pro tyto účely mohli soutěžící bezvadně využít další bod programu. Záchranná stanice Žleby přijela představit různá zvířata včetně výkladu o jejich životě v přírodě. Všichni jsme se mohli na vlastní kůži přesvědčit, kolik váží třeba orel, nebo jak vypadá jeho mládě.

Z odpolední prezentace činnosti CDB Pardubice

Poté, co skončila dopolední část, otevřeli jsme náš program i veřejnosti. Jsme rádi, že si na nás našli čas jak bývalí spolupracovníci, tak i „staří“ klienti (teď už třeba i s rodinami). Stejně tak nás potěšilo, že mezi nás zavítala i místopředsedkyně Senátu paní Miluše Horská. Program jsme začali stručným představením našeho týmu a uvedli jsme krátký snímek o naší činnosti.

Nemohli jsme se dočkat, až slavnostně nakrojíme velký, a hlavně výtečný narozeninový dort, který nám jako nádherný dárek upekli ve VÚ Velké Meziříčí. Byl tak krásný, že nám bylo skoro líto dort rozkrájet.

Misionář o situaci v Jemenu

„Nedostatek potravin, vody, léků a elektřiny patří už dávno k normalitě“ – píše nejmenovaný salesiánský misionář. Salesiáni působí v této zemi již 28 let na čtyřech místech: v hlavním městě San’á, ve městech Aden, Taiz a Hodeida.

Věnovali se pastoraci mezi katolickými imigranty zejména z Filipín a Indie. Pět kněží této kongregace byli jedinými katolickými duchovními v této 24milionové zemi, jejíž obyvatelstvo tvoří šíité (40 %) i sunnité (60 %). Kromě salesiánů jsou zde také sestry Matky Terezy. V zemi, kde probíhá válka mezi muslimskými frakcemi a intervence vojsk Saúdské Arábie, zůstal nyní jediný salesiánský misionář, který popisuje tamější situaci.

„Boje se zintenzivnily, mrtví přibývají,“ píše salesián. Obyvatelstvo se snaží po moři uprchnout do Somálska. V zemi, kde zavládl chaos, jsou stovky tisíc uprchlíků, kteří žijí v obrovské bídě. V Adenu proti sobě bojují různé skupiny. Z vězení Mukalla se podařilo uprchnout 300 pachatelům teroristických útoků. Existují zde velké obavy, že dojde k jejich spojení s takzvaným Islámským státem. V hlavním městě San’á, kde jsou rovněž sestry Matky Terezy, je situace velice špatná. Letecké nálety probíhají ve dne v noci. Prakticky všichni naši farníci již odešli a podařilo se jim dostat se domů. Ve městě Taiz situace není tak špatná. V některých lokalitách dochází k bombardování, ale s určitou obezřetností je možné se volně pohybovat. Problém je však v nedostatku pohonných hmot na celém území Jemenu. Před každou benzinovou pumpou jsou obrovské fronty aut. Misionářky lásky ve všech svých čtyřech centrech pečují o své pacienty. Jsou rozhodnuty zůstat v zemi za každou cenu,“ píše misionář salesiánské informační agentuře ANS.

převzato z www.radiovaticana.cz

O trochu tolerantnější Teplice

Teplice se potýkají s různými problémy. Jedním z nich je častá nenávist vůči menšinám. O víkendu 10.–12. 4. 2015 si farní mládež mohla vyzkoušet, jaké je to žít s „cejchem“ jiné barvy, kultury či jiného handicapu.

Na besedu přijel i romský pracovník salesiánského střediska Jiří Čonka

Víkendové akce v Trmicích na téma „tolerance“ se zúčastnilo 12 mladých lidí ve věku 13–16 let. Páteční večer jsme se seznamovali s našimi fiktivními rolemi. Jožka z Benešáku povyprávěl, jaký je život na ulici, muslim ze Saudské Arábie se svěřil s tím, jak se mu jako lékaři pracuje v Teplicích a třeba maminka na mateřské nás zasvětila do problémů matky-samoživitelky. Dalším programem nás provázeli také zástupci romské menšiny. Na hodinovou besedu přijel z Teplic jeden z romských pracovníků salesiánského střediska, Jiří Čonka. Jeho pohled na romskou problematiku byl velmi obohacující. Do venkovních her se spontánně zapojily i dvě romské děti z místní trmické lokality.

Závěrečná reflexe snad ukázala smysl tohoto víkendu:

• „Myslel jsem si, že všichni Romové jsou hloupí, ale asi nejsou.“

• „Dvě hodiny jsem musela jezdit na invalidním křesle a je to fakt hrozné.“

• „Trochu jsem musela přehodnotit svůj pohled na Romy.“

• „Zjistil jsem, že existují i vychované romské děti.“

• „Musím nejdřív pochopit, proč se ten druhý tak chová.“ *JŠ*

Filipovský zázrak

Poutní místo Filipov znovu přibližuje česko-německá publikace z pera literární historičky Marie Rút Křížkové a salesiána P. Benno Beneše.

Publikace na 96 stranách pojednává o zjevení Panny Marie ve Filipově dne 13. ledna 1866, uzdravení Magdaleny Kade a osudech poutního místa ve Filipově v 19. až 21. století. Třetí opravené vydání textu zajistila Římskokatolická farnost Jiříkov. Publikace je k dostání v bazilice minor ve Filipově, v rumburské Loretě a v informačních středicích v Českém Švýcarsku.

Římskokatolická farnost Jiříkov připravuje publikaci „Bazilika minor Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Filipově“ s podtitulem Průvodce po stavební historii a uměleckém významu poutního kostela. Do konce roku vyjde ještě reprezentativní fotografická publikace o poutním místě Filipov. Tiskoviny připravuje jiříkovská farnost při příležitosti tzv. Jubilejního roku, který vyvrcholí ve středu 13. 1. 2016. Právě toho dne si připomeneme 150. výročí zjevení Panny Marie ve Filipově a zázračného uzdravení Magdaleny Kade.

Klára Mágrová

Slovenské FMA půjdou do Ázerbajdžánu

Novinku oznámila provinční představená Jana Kurkinová sestrám na celoslovenském setkání sester salesiánek.

Od roku 2000 jsou v Ázerbajdžánu přítomní salesiáni. P. Vladimír Fekete SDB, který je ordinářem katolické církve v Azerbajdžánu, žádost o přítomnost sester salesiánek adresoval generální představené s odůvodněním, že vnímají potřebu evangelizační a výchovné přítomnosti FMA, především pro děvčata a ženy ve farnosti v Baku.

Sestry zamýšlejí otevřít 15. října 2015 přítomnost s dvěma sestrami, které budou patřit pod slovenskou provincii FMA.

Tři zajímavé zprávy ve spojení s Donem Boskem

Během své první oficiální návštěvy v Turíně 14. května 2015 italský prezident Sergio Mattarella po návštěvě Turínského plátna v bazilice sv. Jana Křtitele navštívil také baziliku Panny Marie Pomocnice křesťanů a položil věnec květin před schránu s ostatky Dona Boska, kde se zastavil na chvíli modlitby.

Věnec italského prezidenta v bazilice Panny Marie Pomocnice

„Mám obraz Dona Boska ve své kanceláři," řekl prezident republiky donu Francescu Ceredovi, vikáři Hlavního představeného salesiánů.

Prezidenta přivítaly stovky mladých z oratoře a školy na Valdoku. Nadšeně skandovali „Jsme mladí Dona Boska", „Ať žije prezident Mattarella". Don Cereda řekl: „Na rozdíl od toho, co si lidé myslí, prezident je komunikátor a zašel mezi mladé lidi." „Návštěva hlavy státu," řekl vikář hlavního představeného na konci setkání, „je uznání jednoho Itala, Dona Jana Boska, jako mnoha dalších, kteří přispěli k růstu národa a přivedli Itálii do světa. Všichni znají Itálii a Turín díky Donu Boskovi".

• V úterý 5.května 2015 Svatý otec František povolil Kongregaci pro blahořečení a svatořečení vyhlásit dekret o hrdinských ctnostech Boží služebnice Giulie Colbert (markýza Barolová), laičky, vdovy a zakladatelky Kongregace Dcer Ježíše Dobrého pastýře a Sester sv. Anny, a prohlásil ji za ctihodnou.

• V rámci oslav dvoustého výročí narození Dona Boska dne 19. května 2015 vydají italská a vatikánská pošta dvě známky věnované Svatému mladých.

Festival 2015 je za námi

V sobotu 16. května 2015 patřil areál salesiánů v Pardubicích opět Festivalu. Proběhl už 15. ročník. A tentokrát nám přálo i počasí, pořadatelům tak nevyšla jediná věc: tipovací soutěž – kolik vody naprší na metr čtvereční.

Zahájili jsme hezky mší sv. s otcem biskupem Kájou Herbstem. Kaple sv. Václava už skoro nestačí pojmout všechny účastníky. A následoval oběd, hry, soutěže, tvořivé dílny, divadla, fotbalový turnaj, opékání prasete, spoustu setkání…

Prostě, kdo nepřišel mezi nás, přišel o hodně. Těšíme se na viděnou zase příští rok!

Setkání koadjutorů

Koadjutoři české a slovenské provincie se setkali v Popradě na tradičním mezinárodním setkání.

Pravidelně každé dva roky se setkávají čeští a slovenští koadjutoři. Letošní setkání se konalo ve slovenském Popradu.

Cestou jsme navštívili dům v Žilině, kde mají slovenští spolubratři vynikající střední odbornou školu sv. Josefa Robotníka.

Na sobotní dopoledne si pro nás připravil přednášku P. Peter Timko na téma „Práce a umírněnost". Zde jsme mohli sestoupit ke kořenům známého výroku „práce a sebeovládání přivedou kongregaci k rozkvětu".

Odpoledne v sobotu jsme navštívili Mariána Kuffu v Žakovcích. P. Marián zde vybudoval a buduje rozsáhlé dílo pro bezdomovce. Měli jsme možnost setkat se s charismatickým zakladatelem, který jde neúnavně a nadšeně vpřed, zakládá, staví, a také se modlí a neochvějně důvěřuje v Boha. Podobně se mohli cítit lidé v přítomnosti Dona Boska, strženi jeho nadšením, vírou, svatostí. *tk*

Křížovka

Sto mužů může vytvořit tábor, ale jen... (tajenka). Čínské přísloví

						TAKTIK	NECKY (zastarale)	CIZÍ ŽENSKÉ JMÉNO	NÁSTRAHA PYTLÁKA	ROZMĚR	ANGLICKÁ PŘEDLOŽKA
					SLOKA						
					CVIČEBNÍ ÚBOR						
POMŮCKA: ACHE, AKA, ZLIV	VNITŘKEM	STÁTNÍ POKLADNA	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY HERCE VAŠUTA	OTÁČIVÁ ČÁST MOTORU						NEDOBRÝ
ZÁKONNÉ SHROMÁŽDĚNÍ V POLSKU					HIMÁLAJSKÝ HORSKÝ KRAJ ZAVÝSKNUTÍ				INIC. HERCE ZOUNARA 3. DÍL TAJENKY		
MOŘŠTÍ RÁČCI								KUCHYŇSKÁ POTŘEBA ČÁST NÁBYTKU			
POTĚŠEN				CITOSLOVCE PODIVU LICHOKOPYTNÍCI			NAJEDENÝ OBCHODNÍ DŮM (zkratka)				
ČÁST KLASŮ					ZPĚVÁK KAREL SMRTELNÁ NEMOC					TÁTA	VYZÝVAVĚ
	SMRŠTĚNÍ	OZN. CITLIVOSTI FILMU OBDOBÍ BEZ DEŠTĚ				PŘÍČINA OBEC OKR. ČESKÉ BUDĚJOVICE					
HADÍ ZVUK			SOLISKO 2. DÍL TAJENKY				LUMP TEKUTÝ OMASTEK				
TUŽICÍ LÁTKA								STOPA PO NOŽI NETEČNÝ PLYN			
BOLEST (anglicky)				VOZOVKA TĚLOCVIČNÁ POLOHA							
JMÉNO JAN (německy)					DEPILAČNÍ KRÉM POČÍTAČ (angl. zkr.)					JMÉNO SPISOVATELKY BŘEZINOVÉ	SENEGALSKÝ PŘÍSTAV
	ZKRATKA PRO TOTÉŽ	A TAK PODOBNĚ (zkratka) ELIPSA				SLOUČENINA JODOVODÍKU NÁPIS NA KŘÍŽI JEŽÍŠE					
DOPRACOVAT SE							DRUH HVĚZDY HYDRID TITANU				
PATŘÍCÍ TOBĚ					SPZ NITRY ALBERT (domácky)			LAHODNÝ NÁPOJ ZÁKLADNÍ ORGANIZACE			
STEJNÁ				STÁT V USA							
ZVOLÁNÍ TOREADORA				VÝROBCE LIHU							

Správné řešení z minulého čísla: Krása je potřebná na svatbu, láska na každý den.
Vylosovaní výherci správně vyluštěné tajenky ze Salesiánského magazínu 2015/2: Mariana Hasíková, Praha 8, Pavla Redlichová, Praha 9, Marie Veselá, Praha 8, Jana Vašíčková, Brumov-Bylnice, František a Věra Rubáčkovi,Opava, Iva Provazníková, Třebíč, Marie Mazalová, Prostějov, Marie Koudelková, Chabařovice, Marie Malínská, Telecí a Pavel Kovář, Praha 4.

Soutěž o ceny: Vyluštěnou tajenku zašlete na adresu redakce (Salesiánský magazín, Kobyliské náměstí 1, 182 00 Praha 8). Ze správných odpovědí bude vylosováno 10 výherců, kteří obdrží věcné ceny. Řešení zasílejte do 15. července 2015.

Vše nejlepší k narozeninám

Salesiánům a salesiánkám, kteří se v květnu a červnu oslavili narozeniny (nebo oslavy teprve chystají), vyprošujeme hojnost Božího požehnání, darů Ducha Svatého a vytrvalost při působení v duchu Dona Boska. Blahopřejeme samozřejmě i těm, kteří nejsou v našem stručném přehledu uvedeni.

Ředitel nakladatelství Portál **P. Jaroslav Kuchař** oslavil 1. května 57. narozeniny a 7. 5. oslavil **P. Max Dřímal** 43 let života. V Teplicích zapěli 11. května poděkování za 63 let života **P. Jendy Hurníka**, stejně jako v Olomouci k 65. narozeninám **P. Rudolfa Smahela**. Salesiánka **Vlasta Frkalová** 13. 5. oslavila 56. narozeniny a 16. května oslavili salesiáni **P. Marek Sklenář** a **P. Pavel Ženíšek** 44. narozeniny. Salesiánka **Anna Hořínková** oslavila 26. 5. 53. narozeniny.

Červnové oslavence zahajujeme připomínkou narozenin designovaného provinciálního ekonoma, koadjutora **Michala Svobody**, který 2. června oslavil 40. narozeniny. Salesiánka **Hanka Koudelková** slavila 7. června 48. narozeniny a její spolusestra **Janina Sachová** 18. června 47 let. Koadjutor a pan učitel **Pavel Andrle** oslaví 24. června 39. narozeniny a den po něm **P. Pavel Hertl** 49. narozeniny. Ve stejný den bude v Praze-Kobylisích děkovat za dar 65 let života **P. Jan Ihnát**. Seznam oslavenců uzavírá **Zdeňka Korousová**, která 29. 6. oslaví 42. narozeniny.

P. Pavel Ženíšek (vpravo)

P. Janko Ihnát

P. Jan Hurník

Pavel Andrle (na koni)

Come In

Cyklus podnětných setkání pro ty, kteří vážně hledají svou životní cestu

V životě přichází důležité chvíle. Jednou z nich je nepochybně ta, kdy si člověk začne klást podstatné otázky o svém životě a povolání. Která je ta pravá cesta, na kterou mě volá Bůh?

Předpoklady pro účastníky:
- mladí muži ve věku od 17 do 30 let
- touha hledat a ochota sdílet toto hledání
- dobré psychické zdraví

1. Já a Bůh 10. - 13. 9. 15
„Co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?“ (Ž 8, 5)
- Sebepoznání a komunikace
- Duchovní život

2. Spektrum povolání 27. - 29. 11. 15
„Dary jsou sice rozdílné, ale je tentýž Duch.“ (1 K 12, 4)
- Boží plán s mým životem
- Různost povolání

3. Co mě zotročuje? 26. - 28. 2. 16
„Pane, ať vidím!“ (L 18, 41)
- Překážky na cestě
- Vnitřní řád a pravidelnost

4. Cesta k rozhodnutí 29. 4 - 1. 5. 16
„Proto se stále za vás modlíme, aby vás náš Pán učinil hodnými svého povolání a svou mocí přivedl k naplnění každé vaše dobré rozhodnutí...“ (2 Te 1, 11)
- Rozlišování
- Životní projekt

Kontakt:
www.sadba.org/programy/povolani/come-in
Salesiáni Dona Boska & SADBA
P. Radek Gottwald, SDB
Okružní 5430, 760 05 Zlín
Email: radekgo@seznam.cz, tel. 732 308 209

Přihlášky do 14 dnů před 1. setkáním.
Místo setkání bude včas upřesněno.

narození Dona Boska
200 let

SALESIÁNSKÝ VELEHRAD

OSLAVY DVOUSTÉHO VÝROČÍ NAROZENÍ DONA BOSKA

Sobota 8. srpna 2015

11:00 Slavnostní mše svatá
Celebruje biskup Karel Herbst

14:30 Koncert
Josef Špaček st. a jeho rodina

15:45 Přednáška P. Pavol Grach, SDB
Téma: Don Bosco píše svým dětem.
Synové píší o svém otci.

Workshopy, přednášky, program pro děti, ...

19:00 Narozeninový galavečer
aneb vše nejlepší Donu Boskovi

20:30 Koncert Pavla Helana a Prague Cello Quartet

Pátek 7. srpna

18:00 Mše svatá
Celebruje provinciál P. Petr Vaculík

20:15 Vigilie

Neděle, 9. srpna

10:00 Mše svatá
Celebruje P. Josef Nuzík gen. vikář

Více informací na
www.sdb.cz/200

Příjezd na Velehrad autem bude značně omezen. Sledujte aktuální informace na webu.

Becchi 1815
Rodiště Dona Boska

Mediální partneři:
Rádio Proglas, Nové Noe, Katolický týdeník, Portál 25, Bosco Point

NEPRODEJNÉ
Bankovní spojení: 168 44 021/0100, variabilní symbol 62